

การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย
ระหว่างการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ
A Comparison of Reading Comprehension
Ability for 5th Grade students of Rittiyawannalai School
by using SQ4R Method and Normal Teaching Method

น้ำเพชร เอี่ยมเทียน¹ และ รองศาสตราจารย์จรัลรัตน์ ลักษณะศิริ²

¹ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

*ผู้รับผิดชอบบทความ

Numpech Oeamtean¹ and Churailak laksanasiri²

E-mail: numpech2535@gmail.com¹, C_laksanasiri@yahoo.com²

¹Teaching Thai, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University, Thailand.

²Faculty of Education, Ramkhamhaeng University, Thailand.

*Corresponding author

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ (1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทย ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ (2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R (3) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบปกติ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย ที่กำลังศึกษา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ซึ่งได้มาโดยการนำคะแนนผลสอบปลายภาคเรียนที่ 1 มาวิเคราะห์ด้วย สถิติ ANOVA ได้ห้องเรียนที่มี คะแนนไม่แตกต่างกันจำนวน 2 ห้องเรียน จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่ายด้วยการ จับฉลาก เพื่อเลือก 1 ห้องเรียนเป็นกลุ่มทดลอง และ 1 ห้องเรียนเป็นกลุ่มควบคุม

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R สูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 2) ความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอน แบบ SQ4R มีค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 3.) ความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอน แบบปกติ มีค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ .05

คำสำคัญ: ได้แก่ (1) การอ่านจับใจความสำคัญ (2)วิธีการสอนแบบ SQ4R (3)วิธีการสอนแบบปกติ

Abstract

This research aims (1) to compare reading comprehension abilities. Thai language courses of students Grade 5 that provides learning by using the SQ4R teaching method with normal teaching methods (2) to compare reading comprehension abilities Thai language courses of students Grade 5 before and after learning through SQ4R (3) to compare reading comprehension abilities Thai language courses of students Grade 5, before and after learning with normal teaching methods With a sample group of students in grade 5, Rittiya Wannalai School Who are studying in the second semester of the academic year 2018, which is obtained by applying the final results of the 1st semester analysis with ANOVA statistics. The score is not different in the number of 2 classrooms. Then, simple random sampling is done by drawing to select 1 classroom as an experimental group and 1 classroom as a control group.

The results of the study showed that 1) reading ability comprehensively of the grade 5 students who learned by using the SQ4R teaching method higher than the conventional teaching methods. With statistical significance at .05 2) Reading ability, comprehension of grade 5 students who learned by using the SQ4R teaching method, with the mean score of post-test scores higher than the average score before studying With statistical significance at .05 3.) Reading comprehension ability of grade 5 students who learn by using traditional teaching methods. The average score of the post-test is higher than the average score before studying. With statistical significance at .05

Keywords: (1) reading comprehension, important (2) SQ4R methods (3) Normal teaching methods

บทนำ

การจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยมีความสำคัญมากในด้านการเรียน ทั้งนี้การเรียนยังมุ่งเน้นทักษะทางด้านภาษา การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ซึ่งทักษะเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น การปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดทักษะต่างๆจึงขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความน่าสนใจ มีความหลากหลาย ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด การจัดการเรียนรู้ผู้สอนควรให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด ซึ่งการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยที่ผ่านมานั้นยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากมีปัญหาในการเรียนที่ส่งผลทางการเรียนของผู้เรียน ซึ่งเป็นที่ไม่น่าพอใจนัก โดยเฉพาะเกี่ยวกับวิธีการสอนที่ครูมุ่งเน้นแบบท่องจำมากเกินไปโดยไม่คำนึงถึงบรรยากาศในชั้นเรียน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่า วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่ไม่น่าเรียนอีกทั้งครูยังใช้วิธีการสอนแบบบรรยายอยู่มาก ขาดเทคนิคการเรียนรู้อื่นๆทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจและมองไม่เห็นความสำคัญของภาษาไทยและเหตุนี้จึงเป็นที่มาของผลการเรียนตกต่ำ หากสร้างบรรยากาศในการเรียนที่ดี สนุกสนานและน่าสนใจ จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความสนใจและจะส่งผลต่อการเรียนทำให้ผลการเรียนสูงขึ้น พรทิพย์ ชาตะรัตน์ (2545, หน้า59) ได้กล่าวถึง

ความสำคัญของการอ่านสรุปได้ว่า “การอ่านเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของการแสวงหาความรู้” ดังนั้นผู้มีความสามารถในการอ่านคือสามารถอ่านได้มาก อ่านได้เร็ว ย่อมมีโอกาสในชีวิตหลายๆด้านมากกว่า จะเห็นได้ว่าทักษะด้านการอ่านนั้นเป็นทักษะที่มีความสำคัญมาก นอกจากการอ่านแล้ว ทักษะด้านการเขียน การฟัง การดูและการพูด ก็จะต้องไปด้วยพร้อมๆกัน ในการเรียนชั้นประถมศึกษา การอ่านถือว่าเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้วิชาการต่างๆ หากไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน เมื่อสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงไปจะทำให้เกิดปัญหาด้านการสื่อสาร เพราะฉะนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับการอ่านอย่างยิ่ง การอ่านจะช่วยให้คุณภาพชีวิตดี

ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้จัดให้วิชาภาษาไทยเป็นวิชาพื้นฐาน โดยกำหนดสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไว้ 5 สาระด้วยกัน คือ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม กระทรวงศึกษาธิการ.(2551, หน้า 10) จึงถือได้ว่าวิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่มีความสำคัญและควรพัฒนาผล การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ปัจจุบันเป็นยุคที่มีความเจริญทางด้านต่างๆมาก ทำให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลง แต่สิ่งหนึ่งที่ยังคงสำคัญอยู่คือการศึกษา การใช้ทักษะต่างๆ การพูด การเขียน การอ่าน ซึ่งจะเห็นได้ว่า การอ่านในปัจจุบันนั้น จะพบปัญหา มาก เช่น นักเรียนอ่านไม่คล่อง อ่านจับใจความสำคัญ หรือประเด็นสำคัญไม่ได้ จึงทำให้เกิด ปัญหาในการสื่อสารกับผู้อื่นได้เช่นกัน ดังนั้นควรให้ความสำคัญกับการอ่านอย่างยิ่ง จากความสำคัญของการอ่าน ผู้เรียนจะต้องตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้ และเน้นที่ทักษะต่างๆ โดยเฉพาะ ทักษะการอ่าน ซึ่งในปัจจุบันพบปัญหาการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลายประการ ทั้ง การอ่านหนังสือไม่ออก อ่านหนังสือไม่คล่อง และการอ่านประเภทจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ดังนั้น นักเรียนขาดทักษะด้านการอ่านจับใจความ อ่านหนังสือแล้วจับใจความไม่ได้ ไม่รู้ว่าเรื่องนี้กล่าวถึงอะไร

ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นปัญหาของการเรียนเรื่องการจับใจความ ซึ่งการจับใจความนั้น ผู้วิจัยได้นำวิธีการสอนแบบSQ4R มาใช้ในการสอนจับใจความสำคัญ ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่ดี และสามารถนำมาพัฒนานักเรียนได้ จึงได้จัดทำวิจัยเล่มนี้มาเพื่อแก้ปัญหาการอ่านจับใจความ ผู้วิจัยจึงจะนำวิธีการสอนดังกล่าวมาทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบปกติ

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R สูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3. ความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบปกติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ขอบเขตการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สำนักงานเขตสายไหม จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 18 ห้อง จำนวนทั้งสิ้น 728 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สำนักงานเขตสายไหม จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งได้มาโดยการนำคะแนนสอบปลายภาคเรียนที่ 1 มาวิเคราะห์ด้วยสถิติ ANOVA และเลือกมาจำนวน 2 ห้องเรียนที่มีผลคะแนนไม่แตกต่างกัน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม และจับฉลากเลือกห้องเรียนจำนวน 2 ห้องเรียน โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/11 จำนวน 40 คน เลือกเป็นกลุ่มทดลอง โดยสอนด้วยวิธี SQ4R และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/12 จำนวน 40 คน เลือกเป็นกลุ่มควบคุม สอนแบบปกติ

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่การจัดการเรียนรู้จำแนกเป็น
  - 1.1 การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R
  - 1.2 การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบปกติ
2. ตัวแปรตาม คือ ความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย

ขอบเขตของเนื้อหา

เนื้อหาที่นำมาสร้างเครื่องมือ กำหนดขึ้นตามตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้แกนกลางหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในหน่วยการเรียนรู้การอ่านจับใจความ ซึ่งหลักเกณฑ์การเลือกเนื้อหาผู้วิจัยได้พิจารณาเนื้อหาจากหนังสือ เอกสาร และสื่อต่าง ๆ ที่หลากหลายและส่งเสริมการเรียนรู้จากนอกบทเรียนที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันที่มีแหล่งเรียนรู้ข้อมูลข่าวสารมากมาย อันเหมาะสมกับศักยภาพและระดับความสามารถในระดับชั้นของผู้เรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังจากการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ซึ่งเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถในการอ่านจับใจความ

2. เป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยในระดับอื่นๆ สามารถนำวิธีการสอนไปประยุกต์ใช้หรือปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น
3. นักเรียนได้ทำกิจกรรมที่มีความน่าสนใจ ความสนุกสนาน เรียนอย่างมีความสุข
4. ได้แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R ที่มีประสิทธิภาพ

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ระหว่างการเรียนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ

ความหมายของการอ่านจับใจความ แวมมยุรา เหมือนนิล (2541, หน้า 12) การอ่านจับใจความคือการอ่านที่มุ่งหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มว่าคืออะไร ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

- 1.1 ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ
- 1.2 ส่วนที่ขยายใจความสำคัญหรือส่วนประกอบ เพื่อให้เรื่องชัดเจนยิ่งขึ้น ในกรณีที่เรื่องที่อ่านมีหน้าเดียว ในย่อหน้านั้นจะมีใจความสำคัญอย่างหนึ่ง หรือส่วนประกอบ ซึ่งอาจมีได้หลายประเด็น

หลักการอ่านจับใจความ คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย (2543, หน้า 66-67) ได้กล่าวถึงหลักการอ่านจับใจความไว้ว่า การจับใจความสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่มีย่อหน้าเดียวหรือหลายย่อหน้า มีแนวทางการจับใจความสำคัญที่ปฏิบัติอย่างง่าย ๆ ดังนี้

1. อ่านเรื่องที่ต้องการจับใจความสำคัญโดยเริ่มตั้งแต่ชื่อเรื่อง ให้อ่านตั้งแต่ต้นจนจบให้เห็นเนื้อหาส่วนรวม แล้วตอบคำถามให้ได้ว่า เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องอะไร ใครทำอะไร ที่ใด เมื่อไร อย่างไร ทำไมจึงทำและได้ผลอย่างไร

2. พิจารณาหาใจความสำคัญจากแต่ละย่อหน้า โดยใช้ความรู้พื้นฐานเรื่องการเขียนย่อหน้าประการหนึ่งคือ ย่อหน้าที่ดีต้องมีเอกภาพ แต่ละย่อหน้าจึงต้องมีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว

3. นำใจความสำคัญของเรื่องที่จับมาได้ทั้งหมดมาเรียบเรียง ดังนี้

- 3.1 นำใจความสำคัญของย่อหน้าเท่านั้นมาเรียบเรียง
- 3.2 หากใจความสำคัญที่จับมามีส่วนซ้ำซ้อนกัน ให้ตัดส่วนที่ซ้ำซ้อนกันออก
- 3.3 เรียบเรียงให้สอดคล้อง เหมาะสมกับประเด็นของเรื่อง และใช้คำสันธานเชื่อมประโยคให้สัมพันธ์กัน

- 3.4 ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย สื่อความหมายชัดเจน

4. เมื่อเรียบเรียงเสร็จแล้วควรทบทวน

หลักการอ่านจับใจความ ธนู ทดแทนคุณ และกานต์วี แพทย์พิทักษ์ (2552, หน้า 55) กล่าวถึงหลักการอ่านจับใจความไว้ ดังนี้

1. จับใจความจากชื่อเรื่อง เพราะชื่อเรื่องมักจะสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง

2. หาใจความสำคัญแต่ละย่อหน้า
3. นำใจความสำคัญของเรื่องมาเรียบเรียง เพื่อให้ได้เนื้อความที่สั้น ครบถ้วน และเนื้อหาสมบูรณ์สรุปได้ว่า หลักการอ่านจับใจความจะต้องอ่านเนื้อหาตั้งแต่ต้นจนจบเรื่องให้มองเห็นภาพรวม และพิจารณาใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า แล้วนำใจความสำคัญของเรื่องมาเรียบเรียงเพื่อให้ได้เนื้อความที่สั้นและครบถ้วน

ความสามารถในการอ่านจับใจความ แวมมยุรา เหมือนนิล (2541, หน้า 17-18) ได้กล่าวถึงความสามารถในการอ่านจับใจความว่า พฤติกรรมการอ่านที่แสดงให้เห็นว่า นักเรียนอ่านจับใจความได้หรือไม่ อาจพิจารณาจากทักษะต่อไปนี้

1. การลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่าน และสามารถเล่าเรื่องโดยใช้คำพูดของตนเอง
2. การบอกเล่าความทรงจำจากการอ่านในสิ่งเฉพาะเจาะจงได้ เช่น ข้อเท็จจริง รายละเอียด ชื่อสถานที่ เหตุการณ์ วันที่
3. การปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะหลังการอ่านได้
4. การรู้จักแยกแยะข้อเท็จจริง ความคิดเห็น หรือจินตนาการได้
5. การรวมข้อมูลใหม่กับข้อมูลที่มีอยู่แล้ว
6. การเลือกความหมายที่ถูกต้องและนำไปใช้
7. การให้ตัวอย่างประกอบได้
8. การจำแนกใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญได้
9. การกล่าวสรุปได้

ความสามารถในการอ่านจับใจความ กาญจนา นาคสกุล , ชลธิชา สัตยวัฒน์ , ชลดา เรืองรักษ์ ลิลิต , ตรีศิลป์ บุญขจร , พรทิพย์ ภัทรนาวิก , ศักดิ์ศรี แยมันดดา , สุวรรณา เกรียงไกรเพ็ชร และอิงอร สุพันธุ์วนิช (2524, หน้า 156) ได้กล่าวถึง ความสามารถในการอ่านจับใจความไว้ว่า การเก็บใจความสำคัญมิได้จำกัดเพียงเนื้อเรื่องเท่านั้นแต่ควรเก็บหลายอย่าง เช่น เก็บความรู้และข้อมูลที่น่าสนใจ เก็บแนวคิดหรือทัศนคติของผู้เขียน และเก็บจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง การเก็บใจความสำคัญในแง่ต่างๆนี้ จะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้แสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์หรือวิพากษ์ต่อไป

สรุปได้ว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความ หมายถึง ความสามารถในการลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน บอกรายละเอียดใจความสำคัญ ขยายใจความสำคัญได้ สามารถบอกวัตถุประสงค์ของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง และสามารถลำดับเหตุการณ์ได้ถูกต้อง บอกคติข้อคิด ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน และบอกประโยชน์ของเรื่องที่อ่านได้

วิธีการสอนแบบ SQ4R สุกนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2554, หน้า 225 - 226) ได้บอกขั้นตอนการสอนแบบ SQ4R ไว้ดังนี้วิธีการสอนแบบ SQ4R มีขั้นตอนการจัดกิจกรรม 6 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) Survey – S คือ การสำรวจเพื่อให้เห็นภาพกว้าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ เพื่อดูขอบเขตของเนื้อหาของข้อเขียนนั้นอย่างคร่าว ๆ
- 2) Question – Q คือ การตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน การตั้งคำถามในขณะที่อ่านจะช่วยให้เราตั้งใจ และจดจำอยู่กับสิ่งที่อ่าน

3) Read (R) คือ การอ่านเพื่อหาคำตอบให้แก่คำถามที่ตั้งไว้ คำที่พิมพ์ด้วยลักษณะที่แตกต่างจากปกติ และภาพประกอบต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่อง เมื่อพบคำตอบที่ต้องการ ควรทำเครื่องหมายไว้เพื่อมองเห็นได้ง่าย แล้วเขียนคำสำคัญไว้ในที่ว่างด้านข้างหรือขอบของหนังสือ แต่ยังไม่ต้องบันทึกข้อความที่ได้จากการอ่าน เพราะอาจต้องอ่านข้อเขียนนั้นซ้ำอีกถ้ายังมีปัญหายังไม่เข้าใจดีพอ

4) Record (R) คือ การทบทวนอ่านซ้ำอย่างรอบคอบ ให้ผู้เรียนบันทึกข้อมูลที่ได้อ่านจากชั้นตอนที่ 3 บันทึกเฉพาะส่วนที่สำคัญและจำเป็น เป็นการบันทึกย่อ ๆ ตามความเข้าใจของผู้เรียน

5) Recite (R) คือ การเขียนสรุปใจความสำคัญ ด้วยภาษาตนเอง ถ้ามีข้อสงสัยไม่แน่ใจในตอนใด ตอนหนึ่งให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

6) Reflect (R) คือ การวิเคราะห์ วิจารณ์เรื่องที่อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งในประเด็นที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โดยใช้เหตุผลสนับสนุน อาจทำได้โดยการเชื่อมโยงความคิดจากเรื่องที่อ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง

วิธีสอนแบบปกติ ชาญชัย อินทรประวัติ (2534, หน้า 23) กล่าวว่า การสอนในสถาบันต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระดับใดผู้สอนมักมีลำดับขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. การวางแผนสอน ซึ่งเป็นการตั้งจุดมุ่งหมาย พิจารณาเลือกกิจกรรมที่จะสอน เทคนิคการสอน การเตรียมสื่อการสอน
2. การปฏิบัติการสอนในห้องเรียน เมื่อรู้จุดมุ่งหมายและรู้ว่าต้องใช้เทคนิควิธีใดแล้ว ต่อไปก็คือการปฏิบัติการสอนตามเทคนิควิธีนั้นๆ เพื่อให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
3. การประเมินผล คือการที่ครูรวบรวมข้อมูลต่างๆเพื่อใช้ในการพิจารณาว่าการเรียนการสอนที่ได้ดำเนินการไปแล้วนั้นประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ เพียงใดการดำเนินการทั้ง3ขั้นตอนนี้มีความเกี่ยวพันกันอย่างแนบแน่น จะขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไปเสียไม่ได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เมขลา ลือโสภาก (2555, หน้า 118) ได้ศึกษาการพัฒนาการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 ผลการวิจัยพบว่า 1)แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ ด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นม.1ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความด้วยวิธีสอนแบบ SQ4R มีค่าเท่ากับ 0.75 แสดงว่านักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R มีความรู้เพิ่มขึ้น 0.75 หรือคิดเป็นร้อยละ 75.00 3) นักเรียนชั้น ม.1 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 4) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้น ม.1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R

3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบปกติ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง โดยกำหนดให้กลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม ทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนด้วยข้อสอบชุดเดียวกัน ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัย เลือกตอบแบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ กำหนดเวลาในการทดสอบ 50 นาที

2. ผู้วิจัยดำเนินการสอนการอ่านจับใจความสำคัญนักเรียนกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้เนื้อหาเดียวกันและใช้เวลาในการสอนเท่ากัน คือ กลุ่มละ 4 แผน แผนละ 2 คาบ คาบละ 60 นาที แต่ทั้งสองกลุ่มใช้วิธีการสอนที่แตกต่างกัน

3. กลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม ทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียน ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัย เลือกตอบแบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ กำหนดเวลาในการทดสอบ 50 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ โดยใช้ t test Independent

2. เปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R โดยใช้ t test dependent

3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบปกติ โดยใช้ t test dependent

ผลการวิจัย

1. ความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R สูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ดังตารางต่อไปนี้

การทดสอบ	N	(x) $\bar{}$	(S.D.)	t	sig
วิธีการสอนแบบSQ4R	40	24.63	1.64	-11.26	.000*
วิธีการสอนแบบปกติ	40	20.05	1.97		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางข้างต้น พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียนที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยของวิธีการสอนแบบ SQ4R คือ 24.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 1.64 และคะแนนเฉลี่ย

ของการสอนด้วยวิธีปกติ คือ 20.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 1.97 หมายความว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบปกติ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 1 ที่ตั้งไว้

2. ความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R มีค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

กลุ่มทดลอง	N	(x) $\bar{}$	(S.D.)	t	sig
ก่อนเรียน	40	13.65	1.81	-28.400	.000*
หลังเรียน	40	24.63	1.64		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางข้างต้น พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียนที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนของวิธีการสอนแบบ SQ4R คือ 13.65 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 1.81 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของวิธีการสอนแบบ SQ4R คือ 24.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 1.64 หมายความว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 2 ที่ตั้งไว้

3. ความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบปกติ มีค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

กลุ่มควบคุม	N	(x) $\bar{}$	(S.D.)	t	sig
ก่อนเรียน	40	13.73	1.60	-16.58	.000*
หลังเรียน	40	20.05	1.97		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางข้างต้น พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียนที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบปกติสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนของวิธีการสอนแบบปกติ คือ 13.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 1.60 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของวิธีการสอนแบบปกติ คือ 20.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 1.97 หมายความว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบปกติหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 3 ที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

ผู้วิจัยอภิปรายผลจากการค้นพบในการวิจัยในครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1. การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ จากการทดลองปรากฏว่ามีผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสามารถในการอ่านจับใจความ นักเรียนได้เรียนรู้การอ่านจับใจความและใช้ความสามารถในการอ่านจับใจความได้อย่างถูกต้อง สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนของการอ่านจับใจความได้ดี และมีความกระตือรือร้นในการเรียน มีความรอบคอบ มีความละเอียดในการอ่านจับใจความ จากการเรียนดังกล่าว จึงส่งผลให้ความสามารถในการอ่านจับใจความสูงขึ้นหลังจากจัดการเรียนรู้ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมฆลา ลือโสภา และคณะ (2555, หน้า 118) ศึกษาเรื่องการพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.75/87.10 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.75 แสดงว่านักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความรู้เพิ่มขึ้น 0.75 หรือคิดเป็นร้อยละ 75 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R มีค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จากผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R มีความเหมาะสมสำหรับการนำมาใช้ในการเรียนการสอนเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ เพราะจากการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญที่สูงขึ้น แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า วิธีการสอนแบบ SQ4R สามารถพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความได้ ซึ่งในการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R จะมีขั้นตอนในการอ่านที่ชัดเจน แต่ละขั้นตอนจะเรียงจากง่ายไปยาก ทำให้การเรียนเรื่อง อ่านจับใจความสำคัญ ผ่านไปได้ด้วยดี และผ่านการคิดอย่างเป็นระบบ และสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง นำมาซึ่งผลคะแนนของความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลวิจัยของ อมรรัตน์ จิตตะกาล (2556) การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบปกติ มีค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จากผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบปกติสูงขึ้น เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบปกติจะต้องอาศัยการฝึกฝน

อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลที่ดีที่สุด ต้องใช้ความสามารถในการอ่าน การคิด การเขียน หรือการวิเคราะห์ เป็นต้น จึงจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ

ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียนโดยเน้นทักษะที่หลากหลาย และเน้นความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้อ่านและคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง จากการอ่านเรื่องสำหรับการอ่านจับใจความสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1. ครูผู้สอนจะต้องศึกษาวิธีการสอนแบบ SQ4R ให้เข้าใจและสามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความไปปรับใช้กับระดับชั้นที่สอนได้อย่างเหมาะสม
2. การจัดการเรียนการสอนครูจะต้องสร้างบรรยากาศในการเรียนที่ดี มีความเป็นกันเอง มีการส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น ครูเสริมแรงทางบวก ทั้งนี้ นักเรียนต้องอยู่ในการดูแลและให้คำแนะนำของครู
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูผู้สอนสามารถใช้วิธีการสอนได้อย่างหลากหลาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำแผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ไปปรับใช้กับวิธีการสอนรูปแบบอื่นๆตามความเหมาะสม
2. ควรนำแผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ไปใช้กับการเรียนการสอนในระดับชั้นที่สูงขึ้นเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กาญจนา นาคสกุล และคณะ. (2524). การใช้ภาษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เคล็ดลับไทย.
- คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย. (2543). หลักการอ่านจับใจความ. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชาญชัย อินทรประวัตติ (2534). รูปแบบการสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 3). สงขลา: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- ธนู ทดแทนคุณ และกานต์รวี แพทย์พิทักษ์. (2552). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- เมขลา ลือโสภา. (2555). การพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

แวมมยุรา เหมือนนิล. (2541). การอ่านจับใจความหนังสือเสริมประสบการณ์วิชาภาษาไทย.

กรุงเทพมหานคร: ชมรมเด็ก.

(พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เคล็ดไทย.

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. (2554). วิธีสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพเยาวชน.

(พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิคพรินติ้ง.

อมรรัตน์ จิตตะกาล. (2556). การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.

การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยทักษิณ.